

งานสถานพ้องการเรียนรู้ ครูนักปฏิบัติ : คืนความสุขสู่ผู้เรียน

เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ “หลักสูตรดีดังพลังชุมชน หนุนพลังเด็ก”

วันที่ ๒-๓ เมษายน ๒๕๕๘ ณ ห้องแซฟไฟร์ ๑๑๑ อิมแพคพอร์ม เมืองทองธานี กรุงเทพมหานคร

เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๘ เริ่มต้นในเวลา ๑๑.๓๐ น. ด้วยการชวนคิดชวนคุยถึงความสุขที่เกิดขึ้นกับเด็กผู้เรียนในการได้รับโอกาสการเรียนรู้ตามความต้องการ อันเป็นผลจากการขับเคลื่อนงานการศึกษาทางเลือกที่ผ่านมา ทั้งในรูปแบบการขอจดทะเบียนบ้านเรียน และการขอจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ ที่สำเร็จได้ด้วยการให้คำแนะนำและสนับสนุน การทำข้อมูลเพื่อเตรียมเอกสารขอจดทะเบียนบ้านเรียน และขอจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ โดยให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งจะมีความสำคัญต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้แก่เด็กผู้เรียน และการติดตามประเมินผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

วิทยากรภาคเช้า คุณคมสรุค เมธิกุล ผู้อำนวยการสำนักกฎหมายและคดี สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ซึ่งนำเสนอประสบการณ์ / แนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิการจัดการศึกษาทางเลือก มีข้อมูลที่น่าสนใจดังนี้คือ

๑. บทบาทคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิการจัดการศึกษาทางเลือก

๒. ระดมสมอง เพื่อค้น และสรุปปัญหาที่พบจากการยื่นคำขอจัดการศึกษาทางเลือกต่อหน่วยงานรัฐ”

๓. หลักสิทธิมนุษยชนกับสิทธิการจัดการศึกษาทางเลือก

๔. ข้อเสนอแนะว่าด้วย การใช้สิทธิยื่นคำขอจัดการศึกษาต่อหน่วยงานรัฐ ตาม พ .ร.บ. อำนาจความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ และมาตราที่สำคัญต่อบทบาทการดำเนินการของเครือข่ายกับภาครัฐ

๕. ถาม-ตอบ เพื่อก้าวเดินไปสู่เส้นทาง “ดีดังพลังชุมชนหนุนพลังเด็ก

บทบาทคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.)

ในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิการจัดการศึกษา ทางเลือก

○ **อำนาจหน้าที่ กสม.** ด้านตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน และด้านการเสนอเรื่อง หรือฟ้องคดี

ต่อศาล ตามรัฐธรรมนูญ และ พ.ร.บ. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒

- กรณีฟ้องเรียกร้องสิทธิ ให้มีสิทธิในการเข้าสอบในโรงเรียนในระบบ แล้วองค์กรตุลาการเห็นความสำคัญของเด็กที่เรียนนอกระบบโรงเรียน และมีคำสั่งเร่งด่วนคุ้มครองให้เด็กมีสิทธิสมัครสอบในโรงเรียนได้นั้น สะท้อนให้เห็นถึงความเสมอภาคของการจัดการศึกษาทางเลือกของเด็กบ้านเรียน

- สิ่งสำคัญคือ การร้องเรียนเพื่อสร้างความชอบธรรมนั้น เราไม่ควรเป็นศัตรูกัน ให้ถือเป็นเพียงข้อขัดข้อง แก้ไขเป็นเรื่องๆ เป็นการฟ้องเพื่อสร้างสรรค์และสร้างบรรทัดฐานความเข้าใจใหม่ร่วมกัน มิใช่ศัตรู เอาแพ้ชนะกัน

○ ผลงาน กสม. ในอดีตที่ผ่านมา

- ด้านตรวจสอบการละเมิดสิทธิฯ ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว
- ด้านการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง กรณีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว
- ด้านการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง กรณีสิทธิขององค์กรชุมชนและองค์กรเอกชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในศูนย์การเรียนรู้ ได้แก่ การพิจารณาอนุญาต กรณีเงินอุดหนุน

เชิญชวนแลกเปลี่ยนข้อมูล เพื่อเรื่องราวที่เกิดขึ้น

จากการยื่นคำขอจัดการศึกษาทางเลือกต่อหน่วยงานรัฐ

- **ศูนย์การเรียนรู้สัมมาอาชีพ** แก้ปัญหาคนเรียนจบปริญญาตรีแล้วไม่มีงานทำ ดำเนินการมาแล้ว ๒ ปี เป้าหมายเพื่อสร้างความรู้ เพื่อสร้างอาชีพในระยะยาว สร้างคนให้มีคุณภาพ การสร้างอาชีพจากบัณฑิตตกงาน ช่อมคนที่ไม่มีความรู้ (เป็นองค์กรอิสระ ไม่ได้จดทะเบียน เพราะยุ่งยากเรื่องการจัดการ)
- **ศูนย์การเรียนรู้ ынหญ้าแพรกสาละวิน** อ.สบเมย จ.แม่ฮ่องสอน ชุมชนปกากะเบา ะญอ เป้าหมายหลัก คือ พ่อแม่อยากให้ลูกได้เรียนรู้วิถีชีวิตตนเอง เรียนที่บ้าน เรียนแล้วมีความสุข เพราะจากการที่เด็กไปเรียน นอกชุมชน(ในเมือง) ทำให้เด็กไม่ได้เรียนรู้เรื่องราวในชุมชน กลับมา บ้านก็ทำอะไรมไม่เป็น
 - กระบวนการเริ่มจาก การทำความรู้เบื้องต้น ความรู้จากชุมชน ๖ กลุ่มประสบการณ์ / เริ่มทำความเข้าใจกับ สอนง.เขตพื้นที่การศึกษา ฝ่ายส่งเสริม และศึกษานิเทศก์
 - ทำไมต้องจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ และสามารถจัดตั้งกับ สอนง.เขตฯ ได้เลย (เด็กผู้เรียนไม่เกิน ๕๐ คน / สอนง.เขตฯ อนุญาตได้เลย)
 - การปรับใช้หลักสูตรแกนกลางฯ ที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาด้วยกลุ่มประสบการณ์ ซึ่งต้องใช้เวลาในการทำความเข้าใจ ร่วมกับ สอนง.เขตฯ

- ในระหว่างการดำเนินงานขอจัดตั้ง เนื่องจากเด็กผู้เรียนเคยเรียนใน โรงเรียนปกติ ผู้ปกครองจึงถูกทำหนังสือติดตามให้ส่งลูกกลับมาเรียน แต่ถ้าไม่ส่งกลับมาเรียนจะ ถูกปรับ เมื่อปรึกษากับคุณคณบดี จึงกลับไปทำหนังสือ ยืนยันสิทธิการจัดการศึกษา โดยผู้ปกครอง (สิทธิปกครอง)
 - ต้องทำความเข้าใจกับผู้ปกครองและชุมชน ให้เกิดความเข้าใจในการมีส่วนร่วม ต่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ และประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กผู้เรียน
 - ประสานสร้างความเข้าใจ ยืนยันสิทธิผ่านกระบวนการแผน ของ สนง.เขตพื้นที่การศึกษา โดยเฉพาะฝ่ายส่งเสริม และศึกษานิเทศ ก์ / โดย ต้องมีกา รเชื่อมร้อยข้อมูล แลกเปลี่ยนขอคำแนะนำจากเครือข่ายการศึกษาทางเลือกไทย
- **บ้านเรียน (จิราพัชร จันทรแก้ว) จ.ภูเก็ต** ขอจัดการศึกษาแบบกลุ่มประสบการณ์ แต่เมื่อเรียน จบ แล้ว สพป. ไม่สามารถออกใบ ปพ .๑ ให้ได้ เพราะเงื่อนไขรูปแบบการประเมินแตกต่างกัน สำหรับ ข้อเสนอ คือ ให้ สพฐ. ประชาสัมพันธ์ให้สถาบันการศึกษา เข้าใจการเรียนแบบกลุ่มประสบการณ์ สพฐ. ควรประกาศใช้ ปพ .๑ แบบกลุ่มประสบการณ์ และเราควรยืนยันรูปแบบการเรียนและวัดผล เป็นแบบกลุ่มประสบการณ์ ไม่แปรผลเป็นกลุ่มสาระวิชา
- **ศูนย์การเรียนรู้พระบาทห้วยส้ม อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่**
- คุณภาพไม่เป็นไปตามความคาดหวัง
 - โรงเรียนพระตั้งขึ้นเพื่อตอบสนองชุมชน
 - จัดรูปแบบใหม่ได้ใหม่ ที่ไม่ต้องเป็น ๘ กลุ่มสาระ แต่จัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความสนใจ ของผู้เรียน บริบทชุมชน การจัดการศึกษาแบบที่ผ่านมาสุดท้ายแล้วเด็กหลุดออกจากชุมชน หมด ศึกษาเพื่อจัดทำกรเรียนนอกระบบในระบบ
- **โรงเรียนกุดเสถียร (กรณีโรงเรียนขนาดเล็ก/การทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ)**
- จากปัญหาหลักสูตรที่เรียนไม่สอดคล้องกับชุมชน
 - ภูมิปัญญาท้องถิ่น อาศัยครูภูมิปัญญาและครูในโรงเรียน เชื่อมโยงกัน เน้นการเรียนรู้ผ่าน ประสบการณ์ ยึดยึดในความเป็นตัวของตัวเอง ดำเนินการมาตั้งแต่ปี ๒๕๕๐ บูรณาการ เรียนรู้ คู่วิถีชาวบ้าน บนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง เอาวิถีชุมชนเป็นตัวตั้ง ไม่เน้นวิชาการ

- มีเสรีภาพในการจัดการเรียนรู้ ไม่อยู่ในระบบควบคุม แต่ออกแบบโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน และสามารถจัดการเรียนการสอน เป็นหลักสูตรสถานศึกษา

○ บ้านเรียนฟักทอง จ.พิษณุโลก

- จัดการศึกษาให้ลูก ๓ คน หลาน ๑ คน จัดมาแล้ว ๕ ปี ปีที่แล้วลูกเรียนจบ มีการประเมินของศึกษานิเทศก์ ๑๕ คน ต่อเด็ก ๑ คน
- ช่วงของจดทะเบียน จะมีคำถามขึ้นมาจากเจ้าหน้าที่ใน สนง.เขตฯ เช่น เด็กอยากเรียนเอง หรือพ่อแม่ให้เรียน มีความสุขหรือไม่กับการเรียน อยากทำอาชีพอะไร (เด็กอายุ ๑๒ ปี) ตอบตามความจริง เป็นตัวของตัวเอง
- เมื่อได้รับการจดทะเบียน มีการไปเยี่ยมบ้าน ในช่วงที่แม่ (ผู้จัดกระบวนการเรียนรู้ ไม่อยู่บ้าน) บรรยายภาพพูดคุยเป็นไปด้วยดี เด็กเกิดความประทับใจในตัวครูผู้มาเยี่ยม แต่หลังจากนั้นมีหนังสือแจ้งมา ว่า บ้านเรียนไม่ ดำเนินตามหลักวิชาการ ไม่บรรลุตามเกณฑ์ ตามหลักวัตถุประสงค์ ให้ปรับปรุง เด็กรู้สึก ว่า ผู้ใหญ่มีทำที่ที่ดี แต่ทำไมจดหมายที่ส่งมาไม่เหมือนกับที่เจอกัน
- เด็กเกิดการ ตั้งคำถามถึงคุณค่า ความดี ความจริง เหตุการณ์นี้พ่อแม่ มองว่าทำให้เด็กขาดความเชื่อมั่นในคุณค่าของความดี และมีข้อสังเกต ว่า ได้มีการแจ้งทางเขตฯ แล้วว่าผู้จัดการเรียนไม่อยู่ จะไม่ได้เอกสารทางวิชาการ พ่อ แม่ จึงตัดสินใจให้ลูกลาออก แล้วไปลงทะเบียนเรียน กศน.
- กรณีไปเรียน กศน. พบว่า เด็กที่ไปเรียน กศน. ถูกมองจากครู ว่า ไม่มีทางไป และถูกปฏิบัติไม่เหมือนกัน
- สนใจจัดตั้งศูนย์การเรียน

○ ประสบการณ์ของศูนย์การเรียนมูลนิธิตรีปิยะตุล

- หากเจ้าหน้าที่ต้องการ สำเนา เอกสาร หลายชุดนั้น เป็นหน้าที่ของ เขตพื้นที่ฯ ต้อง จัดการ เอกสารเอง
- การประเมินเด็กที่มีจำนวนเจ้าหน้าที่ ๑๕ คน ต่อเด็ก ๑ คน นั้น เราสามารถยืนยันสิทธิ ของเด็ก และทำจดหมายคัดค้านในกรณีเช่นนี้ หรือในกรณีที่พบว่าไม่ปกติ
- สามารถสื่อสารกับเครือข่าย เพื่อยืนยัน และปกป้องสิทธิในการจัดการศึกษาทางเลือก

หลักสิทธิมนุษยชน กับ สิทธิการจัดการศึกษาทางเลือก

- ความหมายของ “สิทธิมนุษยชน” พ.ร.บ. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒
 - มาตรา ๓ “สิทธิมนุษยชน ” หมายความว่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลที่ได้รับการรับรองหรือคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือตามกฎหมายไทย หรือตามสนธิสัญญาที่ประเทศไทยมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตาม
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗
 - มาตรา ๔ ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค บรรดาที่ชนชาวไทยเคยได้รับการคุ้มครองตามประเพณี การปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยมีอยู่แล้ว ย่อมได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญนี้
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐
 - มาตรา ๔๙ วรรคสาม การจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพหรือเอกชน การศึกษาทางเลือกของประชาชน การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ย่อมได้รับการคุ้มครองและส่งเสริมที่เหมาะสมจากรัฐ
 - มาตรา ๕๐ วรรคสอง การศึกษาอบรม การเรียนการสอน การวิจัย และการเผยแพร่งานวิจัย ตามหลักวิชาการย่อมได้รับการคุ้มครอง ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดต่อหน้าที่ของพลเมืองหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน
 - มาตรา ๘๐ รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านสังคม การสาธารณสุข การศึกษา และวัฒนธรรม ดังต่อไปนี้
 - (๓) พัฒนาคูณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและ ทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม....

○ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ (และที่แก้ไขเพิ่มเติม)

- มาตรา ๑๒ นอกเหนือจากรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- มาตรา ๑๕ การจัดการศึกษามีสามรูปแบบคือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย
 - (๓) การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษานอกโรงเรียนที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อ หรือแหล่งความรู้อื่นๆ
 - สถานศึกษาอาจจัดการศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือทั้งสามรูปแบบก็ได้
 - ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนที่ผู้เรียนสะสมไว้ในรูปแบบเดียวกันหรือต่างรูปแบบได้ไม่ว่าจะเป็นผลการเรียนจากสถานศึกษาเดียวกันหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งจากการเรียนรู้นอกระบบ ตามอัธยาศัย การฝึกอาชีพ หรือจากประสบการณ์การทำงาน
- มาตรา ๑๘ การจัดการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้จัดในสถานศึกษาดังต่อไปนี้
 - (๓) ศูนย์การเรียน ได้แก่ สถานที่เรียนที่หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ โรงพ ยาบาล สถาบันทางการแพทย์ สถานสงเคราะห์ และสถาบันสังคมอื่นเป็นผู้จัด
- มาตรา ๒๑ ให้รัฐจัดสรรเงินอุดหนุนการศึกษาที่จัดโดยบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นตามความเหมาะสมและความจำเป็น

○ ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

- ข้อ ๒๖ (๓) บิดามารดามีสิทธิเบื้องต้น ที่จะเลือกชนิดของการศึกษาอันจะให้แก่บุตรของตน

○ **อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก**

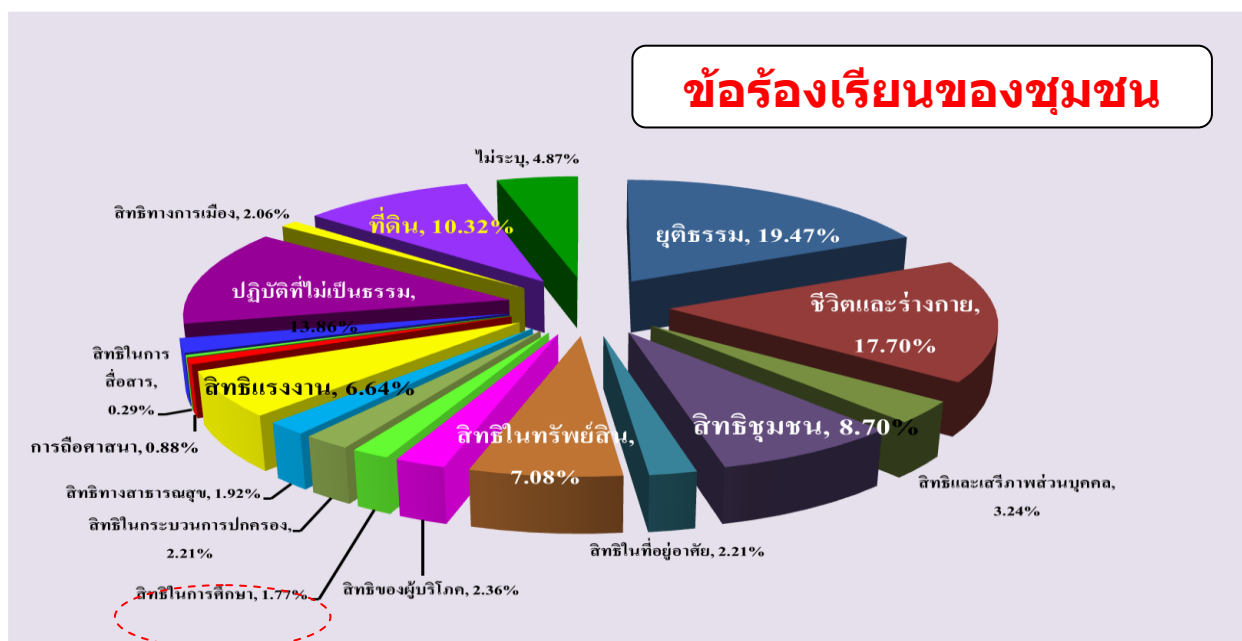
- ข้อ ๒๘ (๑) รัฐภาคียอมรับสิทธิของเด็กที่จะได้รับการศึกษา และเพื่อที่จะให้สิทธินี้ บังเกิดผลตามลำดับ และบนพื้นฐานของโอกาสที่เท่าเทียมกัน รัฐภาคีจะ
 - (ข) สนับสนุนการพัฒนาของการศึกษาระดับมัธยมในรูปแบบต่างๆ รวมถึงการศึกษาสายสามัญและสายอาชีพ จัดการศึกษาให้แพร่หลาย และ เปิดกว้างแก่เด็กทุกคน และดำเนินมาตรการที่เหมาะสม เช่น การนำมาใช้ ซึ่งการศึกษาแบบให้เปล่า และการเสนอให้ความช่วยเหลือทางการเงินใน กรณีที่จำเป็น

○ **พ.ร.บ. อำนาจความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘** (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๘ มีผลบังคับใช้ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๘)

- มาตรา ๓ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับกับบรรดาการอนุญาต การจดทะเบียนหรือการแจ้ง ที่มีกฎหมายหรือกฎกำหนดให้ต้องขออนุญาต จดทะเบียน หรือแจ้ง ก่อนจะดำเนินการใด
- มาตรา ๗ ในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดให้การกระทำใดจะต้องได้รับการอนุญาต ผู้อนุญาตจะต้องจัดทำคู่มือสำหรับประชาชน ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข (ถ้ามี) ในการยื่นคำขอ ขั้นตอนและระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาตและรายการเอกสารหรือหลักฐานที่ผู้ขออนุญาตจะต้องยื่นมาพร้อมกับคำขอ และจะกำหนดให้ยื่นคำขอผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์แทนการมายื่นคำขอด้วยตนเองก็ได้
- มาตรา ๘ (วรรคหนึ่ง) ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ในการรับคำขอจะต้องตรวจสอบคำขอและรายการเอกสารหรือหลักฐานที่ยื่นพร้อมคำขอ ให้ถูกต้องครบถ้วน หากเห็นว่าคำขอไม่ถูกต้องหรือยังขาดเอกสารหรือหลักฐานใด ให้แจ้งผู้ยื่นคำขอทราบทันที ถ้าเป็นกรณีที่สามารถแก้ไขหรือเพิ่ มเติมได้ในขณะนั้น ให้แจ้งผู้ยื่นคำขอดำเนินการแก้ไขหรือยื่นเอกสารหรือหลักฐานเพิ่มเติมให้ครบถ้วน ถ้าเป็นกรณีที่ไม่อาจดำเนินการได้ในขณะนั้น ให้บันทึกความบกพร่องและรายการเอกสารหรือหลักฐานที่ต้องยื่นเพิ่มเติม พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาที่ผู้ยื่นคำขอจะต้องดำเนินการแก้ไขหรือยื่นเพิ่มเติมไว้ในบันทึกดังกล่าวด้วย และให้พนักงานเจ้าหน้าที่และ ผู้ยื่นคำขอลงนามไว้ในบันทึกนั้น

- มาตรา ๘ (วรรคสอง) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มอบสำเนาบันทึกตามวรรคหนึ่งให้ผู้ยื่นคำขอไว้เป็นหลักฐาน
- มาตรา ๘ (วรรคสาม) ในกรณีที่ผู้ยื่นคำขอได้ จัดทำคำขอถูกต้องและแนบเอกสารหรือหลักฐานครบถ้วนตามที่ระบุในคู่มือสำหรับประชาชนตามมาตรา ๗ แล้ว หรือได้แก้ไขหรือยื่นเอกสารหรือหลักฐานเพิ่มเติมครบถ้วนตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่แนะนำหรือตามที่ปรากฏในบันทึกตามวรรคหนึ่งแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่จะเรียกเอกสารหรือหลักฐานเพิ่มเติมอื่นได้อีกไม่ได้ และจะปฏิเสธการพิจารณาคำขอนั้นโดยอาศัยเหตุแห่งความไม่สมบูรณ์ของคำขอหรือความไม่ครบถ้วนของเอกสารหรือหลักฐานไม่ได้ เว้นแต่เป็นกรณีที่ความไม่สมบูรณ์หรือความไม่ครบถ้วนนั้นเกิดจากความประมาทเลินเล่อหรือทุจริตของพนักงานเจ้าหน้าที่ และเป็นผลให้ไม่อาจอนุญาตได้ ในกรณีนี้ให้ผู้อนุญาตสั่งการตามที่เห็นสมควร และให้ดำเนินการทางวินัยหรือดำเนินคดีกับพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องโดยไม่ชักช้า
- มาตรา ๑๗ ให้ผู้อนุญาตจัดทำคู่มือสำหรับประชาชนตามมาตรา ๗ ให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อมูลเพิ่มเติมจากไฟล์เอกสาร

ถาม - ตอบ เพื่อก้าวเดินไปสู่เส้นทาง “ดึงพลังชุมชน หนุนพลังเด็ก”

- ที่ประชุมส่วนใหญ่ให้ความเห็นชอบ ว่า พ.ร.บ. อำนาจความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ มีผลสำคัญต่อการจัดการศึกษาทางเลือก
- ที่ประชุมได้พิจารณาร่วมกันถึงการขับเคลื่อนงานการศึกษาทางเลือก ว่า “เราไม่ได้มองแค่สิทธิในการจัดการศึกษาเท่านั้น แต่ต้องมองให้ครบทั้งกระบวนการ ” แผนการจัดการศึกษานั้น มีคุณภาพคุณค่า ครบถ้วนอย่างแท้จริง ไม่มองที่รัฐฝ่ายเดียว ต้องมองเราด้วยต้องสถาปนาสิ่งที่เหมาะสมที่สุดให้กับลูกหลาน

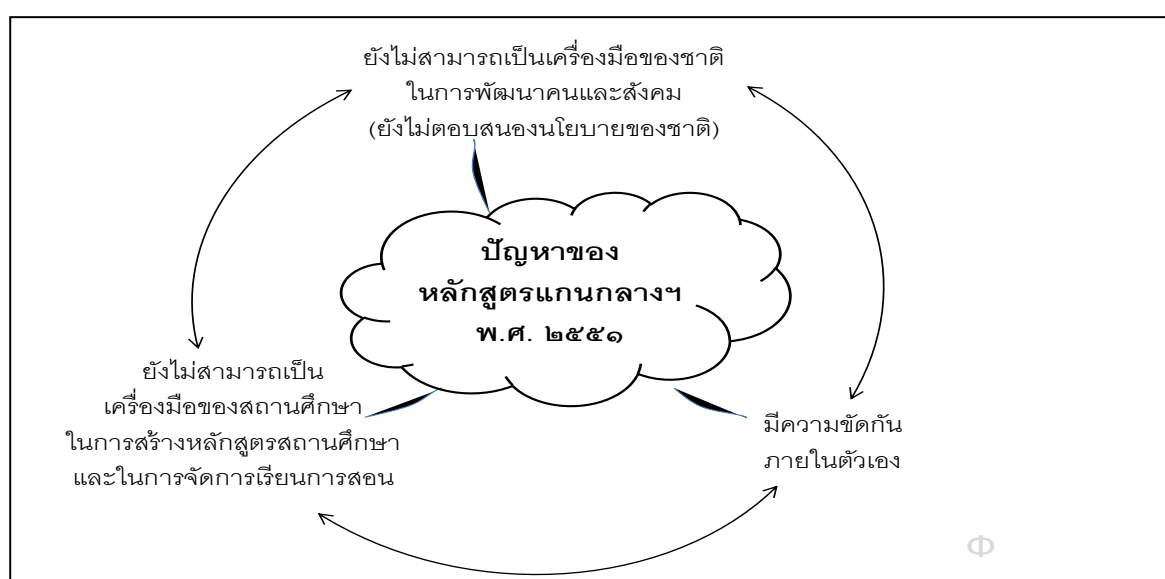
ภาคบ่ายวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๘

การใช้หลักเกณฑ์และวิธีการปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาพื้นฐาน พ.ศ.๒๕๕๑

โดย อาจารย์ศีลวัต ศุขีลวรรณ รองผู้อำนวยการโรงเรียนเพลินพัฒนา

ดำเนินรายการโดย อาจารย์รุ่งโรจน์ ตรงสกุล

อาจารย์รุ่งโรจน์ ตรงสกุล มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา กรุงเทพมหานคร ผู้ดำเนินรายการ ได้กล่าว ทบทวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในภาคเช้า ซึ่งมีการพูดถึงประสบการณ์และ พรบ.ต่างๆ ที่เป็นโอกาสในการสนับสนุนการขับเคลื่อนการศึกษาทางเลือก กรณีบ้านเรียน และศูนย์การเรียนรู้ ให้เกิดการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเด็กผู้เรียน และในช่วงบ่ายนี้เป็นโอกาสสำคัญ ที่อาจารย์ศีลวัต ศุขีลวรรณ รองผู้อำนวยการโรงเรียนเพลินพัฒนา ได้เป็นวิทยากรที่นำเสนอประสบการณ์จากการศึกษางานวิจัย โดยมีข้อค้นพบดังนี้ คือ

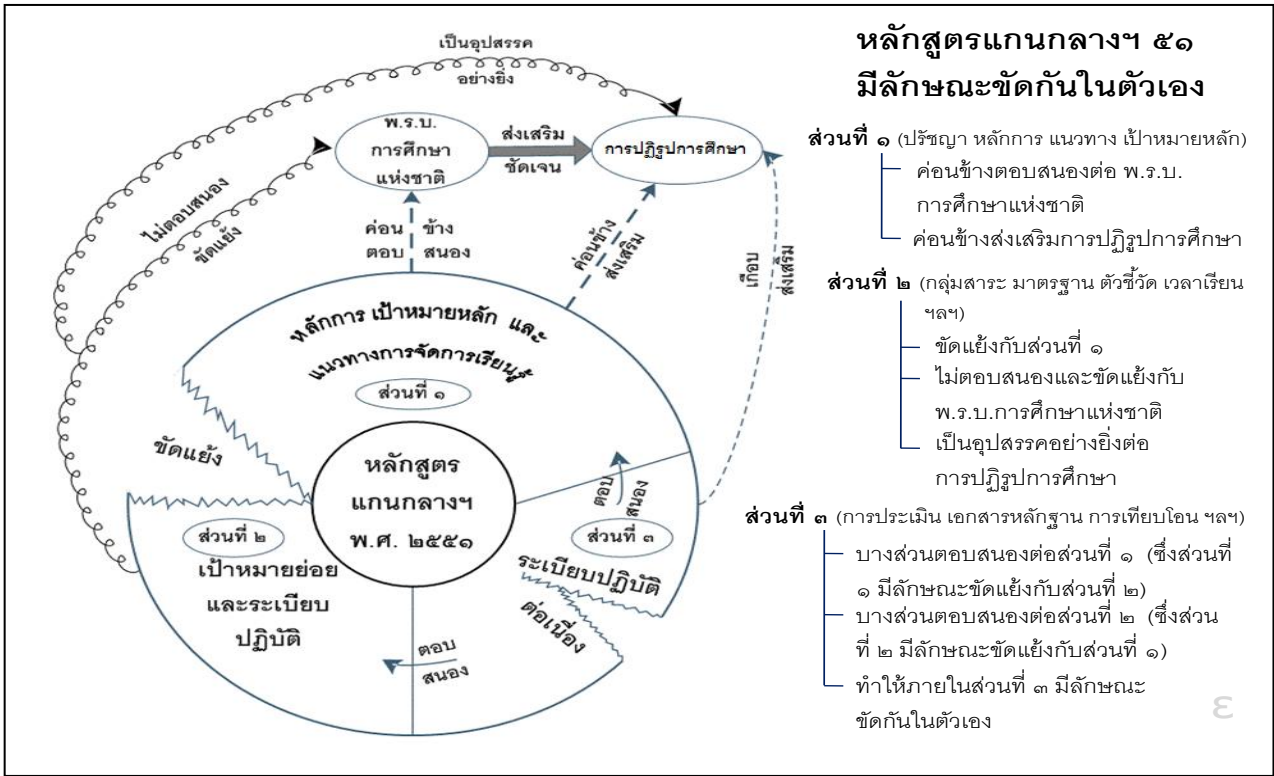

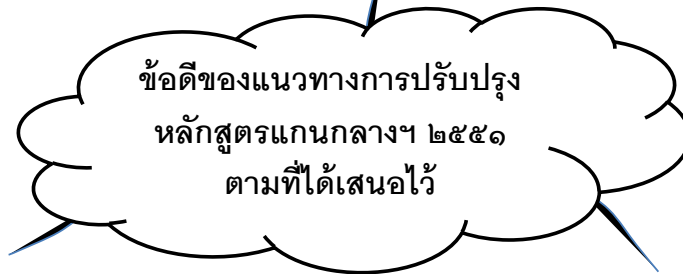
a

๘

ไม่ใช่ของใหม่ เคยเคยรู้จักมาก่อน
เคยมีบางโรงเรียนทำสำเร็จมาก่อนแล้ว
เพราะเป็นสิ่งที่เคยทำมาแล้วในหลักสูตรฯ ๔๔

รักษาจุดดีและเสริมจุดอ่อนของหลักสูตรฯ ๔๔
(การปรับปรุงมาตรฐานฯ ให้เป็นรายช่วงชั้น และให้เป็น Performance Standard จะเป็นการเสริมจุดอ่อนของหลักสูตรฯ ๔๔)

รักษาจุดดีของหลักสูตรฯ ๕๑
โดยตัด “ผลข้างเคียง” ออกได้
(การนำตัวชี้วัดออกนอกหลักสูตรโดยให้เป็นเอกสารแนะนำ จะเป็นการตัด “ผลข้างเคียง” ของหลักสูตรฯ ๕๑ ได้)

ส่งเสริมโรงเรียนที่
พร้อมปฏิรูปการเรียนรู้และพัฒนา
หลักสูตรสถานศึกษา

รองรับโรงเรียนที่ยังไม่พร้อม
เปลี่ยนแปลงหลักสูตรสถานศึกษา

นำเสนอการจัดแบบกลุ่มประสบการณ์ (Experience Approach)

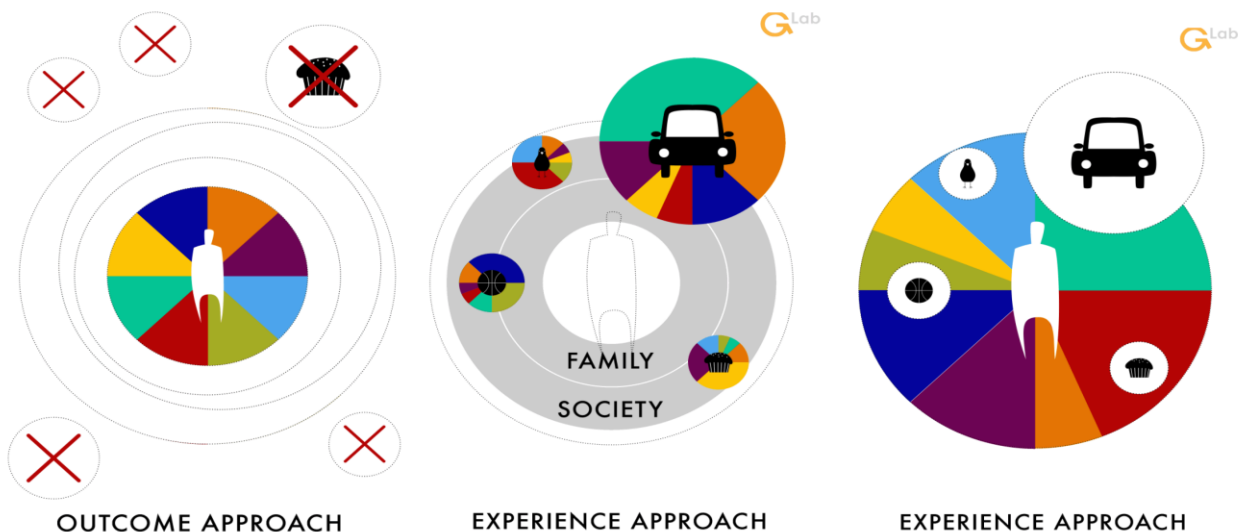
โดย คุณกนกพร สบายใจ สมาคมสภาเครือข่ายการศึกษาทางเลือกไทย

จากงานวิจัยที่ อจ .ศีลวัตได้กล่าวแล้ว มีความสรุปได้ว่า การจัดการศึกษามาตรา ๑๒ มีหลักการ
แนวทาง และจุดมุ่งหมาย สอดคล้องกับกฎหมายการศึกษาของชาติ สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สามารถสร้างคุณภาพคุณภาพให้กับผู้เรียนได้โดยตรง แต่ต่างกับกับวิธีการข องหลักสูตรแกนกลาง
คือ Approach หรือ วิธีการ แนวทางส่วนใหญ่ของการจัดการศึกษาโดยครอบครัว หรือ ศูนย์การเรียน มี การ
จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนในรูป แบบกลุ่มประสบการณ์ ซึ่งใช้วิถีการดำเนินชีวิต การประกอบ
อาชีพของครอบครัวในบริบทภูมิสังคม นิเวศวัฒนธรรม และ การพัฒนาศักยภาพผู้เรียนเป็นตัวตั้ง ไม่ได้ใช้

ตัวชี้วัดจากมาตรฐานของหลักสูตรแกนกลางเป็นตัวตั้งเนื่องจากตัวชี้วัดเหล่านั้นจะถูกนำไปออกแบบเป็นแบบเรียนและกิจกรรมการเรียนการสอน ในชั้นเรียนซึ่งเหมาะกับการใช้กับเด็กจำนวนมากที่ต้องเรียนในเวลาเดียวกัน แต่การศึกษามาตรา ๑๒ จะตอบโจทย์ของการใช้บริบทแวดล้อมของผู้เรียนเป็นฐานการเรียนรู้ มีกิจกรรมเป็นตัวตั้ง ที่ จะสามารถสร้างองค์ความรู้ที่เป็นองค์รวม และสร้างคุณภาพ การเรียนรู้และการพัฒนาชีวิตได้ตรงกว่า ยกตัวอย่างกลุ่มประสบการณ์ ด้านภาษา มีมุมมองว่า ภาษาเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ ใช้พัฒนาการสื่อสาร และการเชื่อมโยงการเรียนรู้สู่การพัฒนาคุณภาพชีวิต และแตก แขนงไปสู่การเรียนรู้ภาษาอื่นๆ ได้ การจัดการเรียนรู้เป็นกลุ่มประสบการณ์สามารถสะท้อนการเรียนรู้ได้ครบตามชุดความรู้ในมาตรา ๒๓ ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และครอบคลุม ๘ กลุ่มสาระของหลักสูตรแกนกลางซึ่งครอบคลุมไม่สนใจเพราะเป็น ความรู้แบบแยกส่วน การใช้กลุ่มประสบการณ์เป็นตัวตั้ง จะสามารถ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดผลคุณภาพผู้เรียน สะท้อนคุณภาพที่เกิดขึ้นจริง ตัวคุณภาพ ในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ จะเป็นองค์รวมที่สะท้อนกลับแสดงคุณภาพ หลายมาตรฐานรวมกัน จะเห็นว่ากระบวนการเรียนรู้ไม่ได้ผลิตหลักการ และที่สำคัญสามารถพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กได้ดี

อธิบายแผนภาพ จากการทำงานวิจัยทางสังคม ร่วมกับ วิทยาลัยโลกคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์รังสิต และ สำนักงานส่งเสริมกิจการเพื่อสังคมแห่งชาติ ถอดรหัสการเรียนรู้ของเด็กบ้านเรียนเปรียบเทียบกับ การเรียนรู้ของเด็กในโรงเรียน พบว่า การเรียนจากการคาดหวังให้ผู้เรียนเรียนรู้ ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่มีสภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้อต่อการเรียน รูปแบบต่างๆ จะบีบรัดทำให้ประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียนลดน้อยลง และไม่เกิดคุณภาพอย่างที่ควรจะเป็น ส่วน การศึกษาแบบบริบทของครอบครัว และชุมชนที่เชื่อมโยงการเรียนรู้จากการพัฒนาคุณภาพชีวิตประจำวันขั้นพื้นฐาน และ ขั้นสูง การเล่น การพักผ่อน และการออกกำลังกาย เพื่อสร้างคุณภาพของชีวิต การเข้าสังคมในชีวิตจริง และการได้รับการพัฒนาการเรียนรู้ตามความสนใจรอบด้าน จะช่วยเติมเต็มศักยภาพการเรียนรู้ให้กับผู้ เรียนได้เป็นอย่างดี ซึ่งสามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้ได้ครบทั้ง ๘ กลุ่มสาระแต่เกิดองค์ความรู้ไปตามผลการเรียนรู้ที่ผู้ เรียนสามารถเชื่อมโยงได้ด้วยตนเองตามความถนัด ความสนใจและธรรมชาติในการเรียนรู้ได้ของผู้เรียนที่มีศักยภาพที่แตกต่างกัน

หลักสูตร “ตั้งพลังชุมชน หนุนพลังเด็ก”

ช่วงแลกเปลี่ยน

- อาจารย์นิยม รองผู้อำนวยการโรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย
 - พ.ศ. ๒๕๔๔ จากปรากฏการณ์ศรีสะเกษ เป็นครูผู้ช่วย ชวนครูในโรงเรียนเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษา ทำหลักสูตร
 - มาตรฐานตัวชี้วัดไม่ใช่ปัญหาเลย / ใช้เวลาในการเรียนรู้ ๗ ชั่วโมง ต่อวัน
 - นักเรียนจะเลือกตามที่ยากเลือก **รู้โลก รู้วิถีคิด รู้ชีวิต รู้ตัวตัว** สำหรับครู ความรัก ความเมตตา ความสะดวกสบาย เอื้ออาทร โรงเรียนขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ สามารถจัดได้
 - วิทยาศาสตร์การกีฬาและวิทยาศาสตร์สุขภาพ นับหน่วยกิตเป็นวิทยาศาสตร์
 - โภชนศาสตร์ ว่า ด้วยวิทยาศาสตร์การอาหาร ครูคหกรรมสอน นับหน่วยกิตเป็นวิทยาศาสตร์
 - โรงเรียนไม่ได้มีหน้าที่สร้างชื่อเสียงให้โรงเรียน โรงเรียนมีหน้าที่สร้างนักเรียน
 - ถ้าเราเข้มแข็ง เราแมน ในเรื่องหลักสูตร สามารถทำได้
 - School Home เขาใช้เวลาว่างเรียนรู้กับตนเองดีกว่าไปเรียนกับครูที่เรียนด้วยแล้วไม่รู้เรื่อง

แลกเปลี่ยน

- กลุ่มประสบการณ์ การจัดการเรียนรู้ตรงกับ มาตรา ๒๓ ในการจัดการเรียนรู้นอกจากแผนแล้ว ยังมีการวัดผลประเมินผลซึ่งสำคัญในการชี้วัดตัวเด็ก เราจะมีวิธีการวัดผลประเมินผลอย่างไร
 - ประเมินผลตามสภาพจริง มีความแปรเปลี่ยนยืดหยุ่น ต้องวิเคราะห์ให้เหมาะสมกับแต่ละเวลา วัน (ซึ่งต้องสร้างตัวชี้วัด ต้องสอดคล้องกับเป้าหมาย และกระบวนการเรียนรู้ที่จัดให้กับผู้เรียน) เป็นไปตามมาตรฐาน ๖๔ ตัว ตามหลักสูตรแกนกลางฯ ปี พ.ศ.๒๕๕๑
 - เราไม่ได้เอาตัวชี้วัดที่เคำบังคับ เราต้องสร้างเกณฑ์ หรือตัวชี้วัดของเราเอง ตัวกระบวนการเรียนรู้ เป้าหมาย เป็นอย่างไร แล้วสร้างเกณฑ์ขึ้น ซึ่งเป็นทั้งสิทธิและหน้าที่ ซึ่งไม่จำเป็นต้องตรงกับใคร หรือตรงกันทั้งประเทศ เราต้องยืนอยู่บนเป้าหมายหลัก ร่วมกัน แต่มีรายละเอียดที่แตกต่างกัน
 - วิชาการเพิ่มเติม เป็นโอกาสของสถานศึกษา ในการสร้างหลักสูตร ที่ไม่มีตัวชี้วัดแต่มีผลการเรียนรู้ เป็นหลักสูตรที่มีชีวิต จะมีการปรับทุกปี เพื่อให้เหมาะสมกับตัวผู้เรียน
 - หลักการ แนวทาง เป้าหมาย ตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ แต่วิธีการกระบวนการ สอดคล้องกับผู้เรียน ผลที่เกิดขึ้นแตกต่างกันตามคุณภาพผู้เรียน โดยผลการเรียนรู้ คือคุณภาพผู้เรียนที่เกิดขึ้นจริง คือตัวชี้วัดที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้จริงของผู้เรียน
 - สามารถสร้างหลักสูตรที่หลากหลายสอดคล้องกับบริบทผู้เรียนได้มากกว่า
 - สามารถออกแบบหลักสูตรสถานศึกษา
 - คุณวีระเดช บ้านเรียนนครสวรรค์ ตั้งข้อสังเกตว่าตัวชี้วัดกับมาตรฐาน ตัวไหนถูกเขียนก่อนกัน ตัวชี้วัดคือตัวที่อยากให้เรียน หรือ ไม่

การอธิบาย วิธีการออกแบบการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้รูปแบบ “กลุ่มประสบการณ์” จากภาพตาราง แสดงการเปรียบเทียบ ดังนี้

กลุ่มสาระการเรียนรู้	มาตรา 23	กลุ่มประสบการณ์
<ol style="list-style-type: none"> 1. ภาษาไทย 2. คณิตศาสตร์ 3. วิทยาศาสตร์ 4. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 5. สุขศึกษาและพลศึกษา 6. ศิลปะ 7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี 8. ภาษาต่างประเทศ 	<p>(1) ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และ ความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับ ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทย และระบบการเมืองการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุข</p> <p>(2) ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและ ประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษาและ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน</p> <p>(3) ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การ กีฬา ภูมิปัญญาไทยและการประยุกต์ ใช้ภูมิปัญญา</p> <p>(4) ความรู้ และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้าน ภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่าง ถูกต้อง</p> <p>(5) ความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพและ การดำรงชีวิตอย่างมีความสุข</p>	<p>การพัฒนาการเรียนรู้ใน กิจวัตร ประจำวันขั้นพื้นฐาน/ขั้นสูง (ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา) วิธีการดำเนินชีวิตของ ตนเอง ร่วมกับครอบครัว ชุมชน สังคม นิเวศน์ วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม</p> <p>จุดเน้นหลักสูตร/แผน สถานศึกษา เช่น อาชีพ , ดนตรี , กีฬา , สืบสานภูมิ ปัญญาท้องถิ่น , วิถีเกษตร พอเพียง , ศาสนา , วิถีชนเผ่า , การละครสร้างสรรค์ , เด็ก พิเศษ ฯลฯ</p> <p>การพัฒนาศักยภาพผู้เรียนตาม ความถนัดและความสนใจ / โครงการต่าง ๆ</p>

การออกแบบกลุ่มประสบการณ์ จะมีหลักคิด ดังนี้

- ๑) การออกแบบ ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางนั้น สร้างขึ้นมาจากชุดความรู้ในมาตรา ๒๓
- ๒) การออกแบบกลุ่มประสบการณ์ เราไม่นิยมการไปนำตัวชี้วัดของ ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ มาบูรณาการ แล้วจัดกลุ่มประสบการณ์ เพราะจะไม่เกิดการเรียนรู้บนฐานวิถีชีวิต และการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน เป็นตัวตั้ง ได้จริง
- ๓) เราสามารถออกแบบกลุ่มประสบการณ์จากกิจกรรมการเรียนรู้ปกติที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันในวิถี การดำเนินชีวิตซึ่งทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ พัฒนาทักษะด้านต่างๆ ควบคู่ไปกับการ พัฒนาคุณภาพชีวิต และการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนเป็นตัวตั้ง เพื่อสะท้อนให้เห็นภาพการจัดกิจกรรม ในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ ที่ทำให้เราเห็นภาพคุณภาพการเรียนรู้ที่มุ่งหวัง ครบและครอบคลุม ชุด ความรู้ในมาตรา ๒๓
- ๔) ครอบครัวและศูนย์การเรียนรู้ หรือ โรงเรียน สามารถสร้างหรือ ออกแบบกลุ่มประสบการณ์ จากฐาน การเรียนรู้ (แนวด้านขวาของตารางเปรียบเทียบ) ๓ กลุ่ม ใหญ่ ๆ ซึ่งเกิดจากการสรุปวิเคราะห์ใน

งานวิจัยย่อยของแผนการศึกษาโดยครอบครัว และศูนย์การเรียนรู้ โดยใช้วิธีพิจารณาแจกแจง รายละเอียดเพิ่มเติมตามจุดเน้นของแต่ละแผน/หลักสูตรการศึกษา และออกแบบกลุ่มประสบการณ์ แยกออกมาจาก ฐานการเรียนรู้ทั้ง ๓ ฐาน แล้วเขียนคุณภาพการเรียนรู้ที่มุ่งหวังไปตามลักษณะ กิจกรรมตามกลุ่มประสบการณ์ โดยตรวจสอบกลับไปให้กลุ่มประสบการณ์ทั้งหมด สามารถจัด กิจกรรมให้ได้ผลการเรียนรู้ครอบคลุมชุดความรู้ตามมาตรา ๒๓ ใน แถวกลาง ของ ตารางเปรียบเทียบ

กิจกรรม workshop ทดลองจัดทำรายละเอียดของการเรียนรู้ตามจุดเน้นเพื่อทำความเข้าใจลำดับการคิด ในการออกแบบหลักสูตร/แผน รูปแบบกลุ่มประสบการณ์ ตามแนวทางในแบบฟอร์ม

แลกเปลี่ยนเรียนรู้เครือข่ายบ้านเรียนและศูนย์การเรียนรู้ (๑๗.๐๐-๑๘.๐๐น.)

- คุณรพรรณ บ้านเรียนเอ็มพีดีสเปซ จ.เชียงใหม่ จัดการเรียนรู้แนวศิลปวัฒนธรรม
- บ้านเรียนไข่แสนสมุทร เชียงใหม่ จัดการศึกษาให้ลูกระดับประถมศึกษา
- บ้านเรียนปิมปา เชียงใหม่ เขียนแผนมัธยมต่อจากจัดการเรียนให้ลูกจบประถมศึกษา ๒ คน
- เตรียมความพร้อมจดบ้านเรียนให้ลูกซึ่งเป็นเด็กพิเศษ สมานธิสัน ในปีนี้
- เข้าร่วมเวทีครั้งนี้เพื่อ ศึกษาขั้นตอน กระบวนการที่จะ เขียนแผนให้ลูก ป.๒ ซึ่งแผนจะเน้นด้านกีฬา เพราะลูกชอบ
- อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี จะจัดการศึกษาให้ลูกอายุ ๓ ขวบกว่า เน้นด้านธรรมชาติ
- สุประภาดา จัดบ้านเรียน มาแล้ว ๑ ปี ประสบการณ์ทำให้เข้มแข็งขึ้น ตอนนี้นำกำลังเขียนแผน และ วัตถุประสงค์ด้วยตัวเอง การจัดบ้านเรียนเป็นเรื่องสนุกที่เกิดขึ้นระหว่างพ่อแม่ลูก ได้เห็นพัฒนาการที่ สวยงามของลูก
- กัญญาวิ นื่องเชียร์ บ้านเรียนฟักทอง จ.พิษณุโลก
- บ้านเรียนฟิลิปโฮมสคูล เรียนรู้เรื่องการปรับแผนตามกลุ่มประสบการณ์

- ครูป้อม ศูนย์การเรียนรู้ จ.ชลบุรี เริ่มจากลูกตัวเอง ทำมา ๒ ปีแล้ว แต่ยังไม่ได้จดทะเบียนอะไรเลย ตอนนี้เขียนแผนระดับประถม มีกลุ่มพ่อแม่ที่สนใจโฮมสคูลรวมตัวกัน การจัดการเรียน ด้านภาษา เริ่มจากการฟังพูดอ่านเขียน เริ่มจากไม่รู้ว่าจะเขียนแผนอย่างไร จัดกระบวนการเรียนรู้ให้ลูกอย่างไร อยากจัด Project Base Learning ให้ลูก เพราะเห็นว่าสนุกกับการเรียนรู้ ประเมินมาตรฐานการเรียนรู้ของลูก โดยแบบทดสอบในระบบ เพื่อจะได้อุดรูรั่วได้ถูก
- พี่เดช บ้านเรียน จ.นครสวรรค์ เรียนรู้การติดตามประเมินผล
- จ.บุรีรัมย์ แค่อายุถึงศักยภาพลูกตามที่ลูกชอบหรือ ต้องการ และได้ใช้เวลากับลูกเต็มที่ ครั้งนี้มาเรียนรู้กระบวนการเพื่อกลับไปทำแผน
- จ.อุทัยธานี จัดการเรียนบ้านเรียนให้ลูก ๓ ปี
- ศูนย์การเรียนรู้บ้านลูกรัก จ.ขอนแก่น เด็กๆ มาจากหลายที่หลายสาเหตุ ที่ผ่านมามีหลายรายชื่อไปอยู่กับหมู่บ้านเด็ก จ.กาญจนบุรี กำลังจะขอยื่นจัดการศึกษากับเขตพื้นที่การศึกษา จ.ขอนแก่น / มีความคาดหวังจากผู้ปกครอง เราจะทำการศึกษายังไงให้มีคุณค่าและศักดิ์ศรี ไม่อยากทำบนพื้นฐานของความไม่พร้อม ๘ ปีที่ผ่านมาเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงหลากหลาย /สนับสนุนเด็กจากความพร้อม ความชอบของเด็ก กระบวนการแรกคือเฝ้ายาม ใช้เวลาให้เกิดความสุขก่อน
- จ.แพร่ จัดการเรียนให้ลูกแฝด ตั้งแต่อายุ ๔ ขวบถึงปัจจุบัน ศึกษาหลักสูตรออนไลน์ของอเมริกา ๕ วิชา และสอนในวิชาที่เราพอจะสอนได้ เช่น ภาษาไทย พุทธศาสนา รักษาอาการสมาธิสั้นของลูก ด้วยใจและเวลา การให้ลูก เรียนออนไลน์ จะเริ่มจากสิ่งที่ลูกสนใจ จะเห็นว่าลูก ๒ คน ชอบไม่เหมือนกัน นำข้อมูลมาเขียนหลักสูตร เน้นให้ลูกเรียนรู้ด้วยตัวเองได้ รู้ความต้องการ ความชอบของตัวเอง สิ่งสำคัญคือกระบวนการที่ให้อิสระตัวเองมากกว่าสาระวิชาต่างๆ / กลุ่ม เครือข่ายมีประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ ประสบการณ์
- ครูสิงหา โรงเรียน สาคิตชุมชนการเรียนรู้ สมเด็จพระย่าฯ มศว.ประสานมิตร อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่ เด็กผู้เรียน มีหลากหลายชนเผ่า การเรียนเน้นการพัฒนา ทักษะชีวิต อาชีพ วิชาการ เป็นโรงเรียนพึ่งตนเอง และมีทักษะวิชาชีพที่เด็กสนใจ

- ครูใหม่ วัดพระบาทดอยผาส้ม เด็กมีหลายชนเผ่า เรียนจากปัญหาชุมชน ไปสู่โครงการของตัวเอง เพื่อจะมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน มีภารกิจร่วมกันและช่วยเหลือประสานงานกัน จากโจทย์ในชีวิตจริง มีการนำเสนอทุกๆ สัปดาห์ และทุกสัปดาห์ต้องมาสรุปภาพรวมว่าได้เรียนรู้อะไรบ้าง / ครู คลิ่ง ช่าง หมอ
- จ.สตูล จัดการศึกษาบ้านเรียนให้ลูก ๑๒ ปี ลูก ๔ คน ลูกได้เรียนรู้แบบมีความสุข พ่อเรียนรู้พร้อมกับลูก มีความสุขที่ได้เรียนรู้กับปัญหาและได้ใช้ชีวิตร่วมกับลูก ปัจจุบันลูกตั้งชมรมขี่ม้าเกิดจากการพัฒนาจากสิ่งที่เค้ารัก ชอบ
- จ.สตูล ขออนุญาตจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ นมาตั้งแต่ ปี ๒๕๕๖ ถึงปัจจุบันยังไม่ได้ เด็กจำนวน ๑๒ คน เนื่องจากผู้ปกครองยังไม่มั่นใจ ซึ่งได้สอบถามไปยังเขตพื้นที่การศึกษาตลอด แต่ยังไม่มีความคืบหน้าใดๆ ในการขอจัดตั้ง

บทสรุปจากวงประชุมกลุ่มย่อยภายหลังเวลาในกำหนดการ

จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน พบว่า จุดร่วมในการมาร่วมกันเป็นเครือข่ายเพื่อเรียนรู้กัน ดังนี้คือ

๑. การขออนุญาตจดทะเบียนบ้านเรียน และการขออนุญาตจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ ซึ่งจะต้องหากลวิธีที่หนุนเสริมกันและกัน เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน กับ สนง.เขตพื้นที่การศึกษา
๒. กรณีเจ้าหน้าที่ ที่มาประเมินการเรียนรู้ / จะต้องยืนยันสิทธิของเด็กผู้เรียน / และกระบวนการมีส่วนร่วม
๓. โอกาสในการเรียนรู้ร่วมกัน โอกาสที่จะเอื้อการเรียนรู้ต่อเด็กผู้เรียน ผู้จัดกระบวนการเรียนรู้ (เปลี่ยนครูผู้สอนเป็นผู้จัดกระบวนการเรียนรู้) จะมีแนวทางในการดำเนินงานร่วมกันได้อย่างไร

ซึ่งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ได้ช่วยกันนำเสนอความเห็น ข้อมูล เพื่อเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนการศึกษาทางเลือก ด้วยการจัดทำแผนการศึกษาในรูปแบบ กลุ่มประสบการณ์ ดังนี้ คือ

- เครือข่ายที่เชื่อมร้อย เสริมพลัง เอื้อให้เกิดโอกาสในพื้นที่
- สื่อสารเรื่องราวการเรียนรู้ของเด็กบ้านเรียนในกลุ่มเครือข่าย
- ให้เกิดกลุ่มเพื่อน หน่วยสนับสนุน สังกัดเด็กบ้านเรียน เพื่อแลกเปลี่ยนสื่อสารกัน เป็นพลังในการสื่อสารกับเขตพื้นที่การศึกษา

- การจัดทำคู่มือประชาชน ควรจะเพิ่มเติมภาษาอื่นๆ ที่นอกเหนือจากภาษาไทยด้วย เช่น ภาษาถิ่นในแต่ละพื้นที่

ปิดวงแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ๑๘.๐๐ น.

วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๘

ทบทวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๘ ซึ่งมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับการขอจดทะเบียน / การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ กระบวนการจัดการศึกษา และการติดตามประเมินผลการพัฒนาผู้เรียน ซึ่งดำเนินการร่วมกับ สนง.เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ที่เมื่อมีข้อจำกัดในกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแก่เด็กผู้เรียน ได้เกิดประสบการณ์ ในการยืนยันสิทธิของเด็กผู้เรียน กับ สนง.เขตพื้นที่การศึกษาฯ สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และการร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนฯ

นอกจากนี้ยังมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับ การใช้หลักเกณฑ์และวิธีการปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.๒๕๕๑ ซึ่งเป็นแนวทางสำคัญในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่จะเอื้อให้เกิดโอกาสในการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลุ่มประสบการณ์ รวมถึงการทดลองฝึกทำแผนฯ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มเครือข่ายบ้านเรียนและศูนย์การเรียนรู้ อันก่อให้เกิดข้อเสนอแนะทางในการขับเคลื่อนงานการศึกษาทางเลือกร่วมกัน คือ

๑. การจัดตั้งองค์กรการศึกษาทางเลือก มีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

- ร่างข้อเสนอเพื่อจัดตั้งสำนักการศึกษาทางเลือก /เป็นองค์กรนอก สพฐ. และอยู่นอกกระทรวงศึกษาธิการ
- จัดตั้งองค์กรสาธารณะประโยชน์ “สถาบันองค์กรเครือข่ายการศึกษาทางเลือกตามมาตรา ๑๒”

๒. การเชื่อมร้อยการหนุนในลักษณะเครือข่าย

- นัดพบเพื่อช่วยเหลือกัน
 - การเตรียมเอกสารขอจดทะเบียนบ้านเรียน และศูนย์การเรียนรู้
 - การจัดทำแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - หลักสูตรของบ้านเรียน /ศูนย์การเรียนรู้

- การพัฒนาศักยภาพเด็กผู้เรียน และผู้จัดกระบวนการเรียนรู้
- การทำกิจกรรมและการจัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน
- การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้
- สร้างแนวทางในการประเมินร่วมกัน / ยืนยันกระบวนการมีส่วนร่วมในการติดตาม ประเมินผล
- Social Media / Group Line

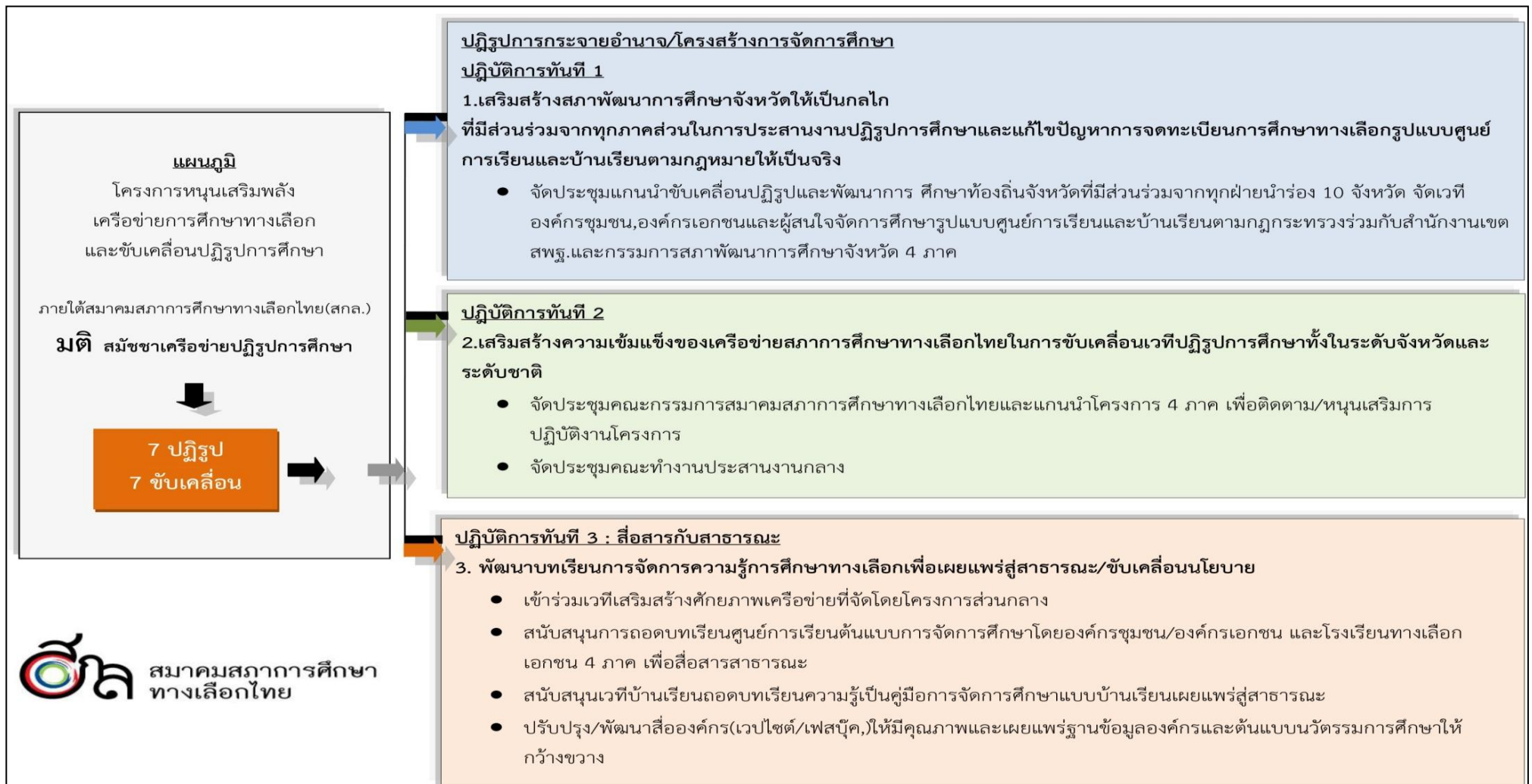
➤ การติดตามสนับสนุนเครือข่ายบ้านเรียน/ศูนย์การเรียนรู้

- พรบ. อำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งมีแนวทางในการเสนอต่อ เลขาธิการ กพฐ. ให้มีการทำWorkshop เพื่อจัดทำคู่มือแนวทางการดำเนินงานในการสนับสนุนการจัดการศึกษาทางเลือก โดยต้องเน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วม
- สิทธิประโยชน์ของเด็กผู้เรียน (บ้านเรียนและศูนย์การเรียนรู้)
 - การพัฒนาศักยภาพผู้จัดกระบวนการเรียนรู้ , การจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษา, กระบวนการทำวิจัยร่วมกัน , เงินอุดหนุนรายบุคคล , การมีบัตรนักเรียน, การเรียน รด., อื่นๆ
- การเข้ามีส่วนร่วมในสภาพพัฒนาการศึกษาระดับจังหวัด

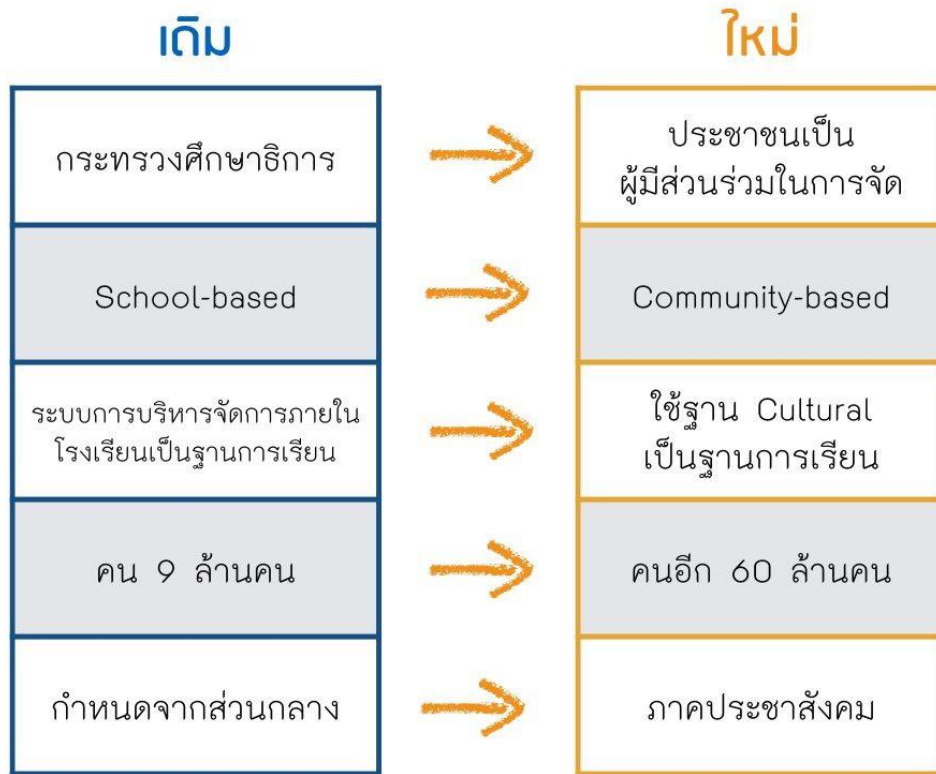
แผนภาพสรุปการแลกเปลี่ยนพูดคุยของวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๘
 และเพิ่มเติมร่วมกัน ในเช้าวันที่ ๓ เมษายน โดย คุณนิติศักดิ์ โตนิติ

เติมเต็มการขับเคลื่อนงานของเครือข่ายการศึกษาทางเลือกร่วมกับสมาชิกเครือข่ายปฏิรูปการศึกษา โดย คุณกนกพร สบายใจ

ภาพของการปฏิรูปการศึกษา และ การขับเคลื่อนการศึกษาภาคประชาสังคมตั้งแต่ครุฑมารดา ถึง เชียงตะกอน

ภาพการเกิดหน่วยงานใหม่ในการทำงานร่วมกัน ของ องค์กรจัดการศึกษาของภาคประชาสังคม

องค์กร/หน่วยงานใหม่

แลกเปลี่ยน / คำถาม

- การทำงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในสัปดาห์แรกของมิถุนายน สำนักงานจะส่งรายชื่อไปที่ สพฐ. ดังนั้นบ้านเรียน ควรยื่นขออนุญาตจัดการศึกษาภายในเดือนเมษายน เพื่อให้การอนุญาต ดำเนินการแล้วเสร็จภายใน ๓๐ วันตามกฎหมายกำหนด ให้ทันต่อการที่สำนักงานจะส่งชื่อผู้เรียนได้รับ สิทธิเงินอุดหนุนของภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๘ ส่วนศูนย์การเรียนอยู่ระหว่างการติดตามการ อนุมัติเงินอุดหนุน
- เต็มคำว่าตลอดชีวิต ในการขอจัดการศึกษาได้หรือไม่ อย่างไร
ตอบ มีความเป็นไปได้ โดยสามารถอธิบายแนวทางหลักคิด ปรัชญาและวิธีคิด กระบวนการคิด กระบวนการทำงาน บทบาทกลไกการทำงาน ให้สอดคล้องกันกับการออกแบบหลักสูตร/แผนการ ศึกษา
- ต้องการยื่นขอจัดตั้งศูนย์การเรียนระดับประถมศึกษาก่อน ได้จัดทำเอกสารแล้ว แต่จะขอคนช่วยดู ความถูกต้อง เรียบร้อยของเอกสารให้มีความพร้อมในการยื่นขออนุญาต
 - o ขอให้ทุกที่ที่ขอจัดตั้ง ส่งเอกสารเข้ามา
 - o สัปดาห์ที่ ๑ (เมษายน ๒๕๕๘)
จัดทำแผน / ปรับแผน ช่วยกันตรวจสอบดูความถูกต้องของแผนการจัดการศึกษา
 - o สัปดาห์ที่ ๒ (เมษายน ๒๕๕๘) ยื่นขอจดทะเบียน และยื่นขอจัดตั้งศูนย์การเรียน
 - o สัปดาห์ที่ ๓ (เมษายน ๒๕๕๘) ทำหนังสือติดตามความคืบหน้าในการขอ
 - o แจ้งการดำเนินงานให้ส่วนกลาง เพื่อรวบรวมข้อมูล และเข้าหารือกับ ดร.กมล รอดคล้าย ใน วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๘
- พัฒนาบุคลากร ที่จะจัดการเรียนรู้ให้เด็กๆ ที่อยากจะพัฒนาตัวเอง ขณะนี้เราเกิดหลายที่แต่ละที่มี จุดเด่นที่แตกต่างกัน ส่วนกลางจะเชื่อมโยงอย่างไรให้เกิดการพัฒนาบุคลากร
- ในกรณี ศูนย์การเรียน ขอขึ้นมา ๒ ปี แต่ยังไม่ได้รับอนุญาต ซึ่งแต่ละครั้ง ึ่งที่เข้าไปสอบถามความ คืบหน้า คำตอบที่ได้คือ กำลังดำเนินการ จะมีวิธีแก้ไขเรื่องนี้อย่างไร
 - o สามารถทำหนังสือร้องเรียน /ทำงานร่วมกับเครือข่ายการศึกษาทางเลือก / สิทธิฯ
 - o ถ้าระดับนโยบายมีความเข้าใจ การทำงานร่วมกันจะคืบหน้าไปได้ด้วยดี สิ่งที่เครือข่ายควรจะ ทำคือ ทำคู่มือแนวทางและกระบวนการแนวทางการส่งเสริมการศึกษาทางเลือก โดย สพฐ .

ให้มีการรับรู้ เข้าใจในทุกๆ ระดับ (เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างเครือข่ายการศึกษา
ทางเลือกรับ สพฐ.) ส่งไปยังกลไกเขตพื้นที่การศึกษา

○ อาศัยกลไก พ.ร.บ. ที่จะบังคับใช้ในเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๘

สรุปปิดวงด้วยการฟังบทเพลงและร่วมกัน ถ่ายทอดความรู้สึกจากใจเป็นคำสำคัญ ๓ คำ ซึ่งจะ
เป็นปฏิญญาในการทำงานการจัดทำหลักสูตรการศึกษา “ดึงพลังชุมชน หนุนพลังเด็ก ” ด้วยเสียงจาก
หัวใจ ดังนี้ คือ

“ ไปด้วยกัน สู้เพื่อเด็ก ไม่ทิ้งกัน พุดคุยกัน สู้เพื่อโลก ทำทันที เพื่อเด็กไทย แอร์จะโหลด
พร้อมจะ โหลด ศรัทธาเธอ มนุษย์ ยิ่งใหญ่ ช่วยกันเปลี่ยน รวม- พ- ลัง ปัญหา- สร้าง- ปัญญา
ไอ- เลิฟ- ยู ”

วิทยากรรับเชิญ

- ๑) คุณคมสรรงค์ เมธีกุล
- ๒) อาจารย์ศีลวัต ศุขิลวรรณ
- ๓) อาจารย์รุ่งโรจน์ ตรงสกุล

วิทยากรกระบวนการเครือข่ายการศึกษาทางเลือก

- ๑) คุณกนกพร สบายใจ
- ๒) คุณเสริมศิริ มั่นตะพงษ์
- ๓) คุณนิติศักดิ์ โตนิติ

วิทยากรเครือข่ายการศึกษา มาตรา ๑๒ (ครอบครัวบ้านเรียน และ ศูนย์การเรียนรู้)

- ๑) คุณอำพรน หลังนุ้ย
- ๒) คุณสุชาดา บัวพันธ์
- ๓) คุณบุษราภรณ์ เจริญเกียรติ
- ๔) คุณสุนิสา เปาะหมอ
- ๕) คุณจิราพัชร์ จันทร์แก้ว
- ๖) คุณเกศสุดา โตนิติ

ฝ่ายการเงิน

- ๑) นางสาวมะลิวรรณ มาผาบ
- ๒) นางสาวสุพรรณษา จรรยา